

Vergaderjaar 2024–2025

36 600 IV

Vaststelling van de begrotingsstaten van Koninkrijksrelaties (IV) en het BES-fonds (H) voor het jaar 2025

C

VERSLAG VAN DE VASTE COMMISSIE VOOR KONINKRIJKSRELATIES¹

Vastgesteld 21 januari 2025

Inleiding

De leden van de fracties van **D66**, de **PvdD** en **Volt** hebben met belangstelling kennisgenomen van het begrotingswetsvoorstel Koninkrijksrelaties en BES-fonds voor het jaar 2025 (36 600 IV).

De leden van D66 hebben in aanvulling op wat er in de Tweede Kamer naar voren is gebracht en de aangekondigde plannen en voorstellen nog enkele vragen en opmerkingen.

De leden van de fractie van Volt hebben naast onderstaande vragen aanvullend vragen gesteld in het verslag van het begrotingswetsvoorstel Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties 2025 (36 600 VII).

Speerpunten: goed bestuur en economische zelfredzaamheid

Tijdens de behandeling van de Begrotingsstaten Koninkrijksrelaties en BES-fonds 2025 in de Tweede Kamer heeft de Staatssecretaris Digitalisering en Koninkrijksrelaties naar voren gebracht dat het bevorderen van goed bestuur op de eilanden één van zijn prioriteiten is. Een en andermaal heeft hij er een punt van gemaakt dat Transparency International een audit op de eilanden in het Caribisch gebied gaat doen om zo feitelijke gegevens te achterhalen over verbetermogelijkheden op het gebied van goed bestuur.²

¹ Samenstelling:

Marquart Scholtz (BBB), Panman (BBB), Van Knapen (BBB), Lieveense (BBB), Rosenmöller (GroenLinks-PvdA) (*voorzitter*), Recourt (GroenLinks-PvdA), Karimi (GroenLinks-PvdA), Vos (GroenLinks-PvdA), Veldhoen (GroenLinks-PvdA), Vogels (VVD), Petersen (VVD), Bovens (CDA), Rietkerk (CDA), Dittrich (D66), Belhirsch (D66), Van Hattem (PVV), Nicolai (PvdD) (*ondervoorzitter*), Van Bijsterveld (JA21), Van Apeldoorn (SP), Holterhues (CU), Dessing (FVD), Schalk (SGP), Hartog (Volt), Van Rooijen (50PLUS), Van der Goot (OPNL)

² *Handelingen II* 2024/25, 36 600 IV, nr. 17, item 10, p. 1–2.

De leden van de fractie van **D66** vragen de regering of Transparency International op alle zes eilanden audits gaat doen, wat het werkprogramma is, waar specifiek op gelet gaat worden, of lokale counterparts betrokken worden bij de audits, wat de tijdsplanning is en of er loyale medewerking van de overheden op de zes eilanden is om de audits goed te kunnen doen. In dit verband informeren deze leden ook hoe genoemde Staatssecretaris aankijkt tegen de mededeling van de premier van Aruba dat zij onaangenaam verrast was door de aankondiging van de Staatssecretaris dat Transparency International deze rol gaat vervullen.³ Betekent deze houding dat Aruba niet of niet volledig mee gaat werken aan de audits, zo vragen de leden van de fractie van D66. Mocht dit het geval zijn dan horen zij graag wat de mogelijkheden van de regering zijn om die medewerking toch te bewerkstelligen.

De leden van de fractie van D66 stellen vast dat het bevorderen van economische zelfredzaamheid een ander speerpunt is van het beleid van de Staatssecretaris.⁴ De leden van de fractie van D66 ondersteunen dat, met name als het buiten de toerismesector plaatsvindt om de diversiteit van de eilandeconomieën te bevorderen. Zij vragen of de regering kan aangeven hoe zij dit beleid wil gaan stimuleren en met welke financiële middelen.

Amendement van het lid Eerdmans C.S.: bezuiniging op uitvoeringskosten subsidies inzake het slavernijverleden⁵

De leden van de fractie van de **PvdD** merken op dat bij de behandeling van de Begrotingsstaten Koninkrijksrelaties en BES-fonds voor het jaar 2025 in de Tweede Kamer door middel van een amendement in artikel 2 Slavernijverleden het verplichtingenbedrag en het uitgavenbedrag is verlaagd met 0,8 miljoen. Dat bedrag is toegewezen aan «versterking rechtsstaat» ten behoeve van grensbewaking door de Koninklijke marechaussee.⁶

De leden van de fractie van de PvdD vragen de regering of zij het in overeenstemming acht met de door haar gemaakte excuses voor het slavernijverleden en de instelling van het Slavernijfonds, dat op dit fonds een inbreuk wordt gemaakt door gelden daaraan te onttrekken en te besteden aan een doel dat geen verband houdt met maatregelen die zijn gericht op kennis en bewustwording, erkenning en herdenken en de doorwerking en verwerking van het trans-Atlantisch slavernijverleden.

In het verlengde hiervan vragen de leden van de fractie van de PvdD of de regering bereid is om te bevorderen dat het Slavernijfonds-gedeelte voor het Caraïbisch deel van het Koninkrijk alsnog wordt aangezuiverd met 0,8 miljoen.

Ook de leden van de fractie van **Volt** hebben enkele vragen over het amendement van het lid Eerdmans c.s.,⁷ meer in het bijzonder over het feit dat 800.000 euro op de gereserveerde middelen voor de uitvoering van artikel 14 «Slavernijverleden: fonds en herdenkingscomité» wordt bezuinigd en wordt toebedeeld aan de Koninklijke Marechaussee met als

³ Nieuwsbericht «Premier Wever-Croes leest Staatssecretaris Szabó de les» d.d. 26 oktober 2024.

⁴ *Handelingen II* 2024/25, 36 600 IV, nr. 17, item 10, p. 8 Naast «zelfredzaamheid» noemt de Staatssecretaris als speerpunten: «goed bestuur» en «toekomstbestendige overheidsfinanciën».

⁵ Amendement van het lid Eerdmans c.s. ter vervanging van nr. 9 over geen aanvullende middelen voor uitvoeringskosten voor subsidies inzake het slavernijverleden (*Kamerstukken II* 2024/25, 36 600 IV, nr. 10).

⁶ Ibidem.

⁷ Ibidem.

doel om de beschikbare middelen in te zetten voor grensbewakingstaken van de Koninklijke Marechaussee in Caribisch Nederland.

De leden van de fractie van Volt zullen deze vragen ook stellen in het verslag dat betrekking heeft op het begrotingswetsvoorstel Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties 2025 (36 600 VII). Een aantal van die vragen is direct relevant voor de BES-begroting. In de eerste plaats vragen zij of de regering kan aangeven hoe de Koninklijke Marechaussee uitvoering gaat geven aan dit amendement. Verder vernemen zij graag of de Koninklijke Marechaussee in Caribisch Nederland de middelen nodig heeft om meer mensen in te zetten voor grenscontroles. Ten slotte vragen zij in dit verband of de Koninklijke Marechaussee extra personeel kan vinden om de beschikbare middelen ook doelmatig en volledig in te zetten.

De leden van de vaste commissie voor Koninkrijksrelaties zien de beantwoording met belangstelling tegemoet en ontvangt deze graag zo spoedig mogelijk.

De voorzitter van de vaste commissie voor Koninkrijksrelaties,
Rosenmöller

De griffier van de vaste commissie voor Koninkrijksrelaties,
Bergman